

FDUV:s historia – en tidslinje

Till och med 1950-talet

I samhället	Årtal	FDUV
Vårdanstalten Rinnehemmet grundas.	1920-talet	
Personer med IF hålls undangömda, samhället ska skyddas från dem. Rasbiologiska tankar frodas.		
Sigfrid Törnqvist blir invald i Rinnehemmets styrelse.	1950-talet	Planer på att grunda en egen institution för svenskspråkiga med IF.
	1954	<p>Samariterstiftelsen grundas, Sigfrid Törnqvist blir dess första ordförande.</p> <p>Rasbiologiska tankar får inte fotfäste i stiftelsen, i stället betonas den sociala miljön och pedagogikens betydelse. I de första stadgarna nämns "människovärde".</p>
	1955	Vårdhemmet Barnens By, den första svenskspråkiga institutionen, grundas i Borgå landskommun.
Lagen om psykiskt efterblivna	1958	<p>Signe Hammarsten-Jansson vidtalas att göra ett emblem – en logotyp – som kunde användas av flera liknande organisationer.</p>
	1959	En föräldrakrets startar i Helsingfors. Till en början med syfte att stöda Barnens By, men får senare en liknande roll som de andra föräldrakretsarna har.

1960-talet

I samhället	Årtal	FDUV
Kårkulla vårdanstalt grundas	1960	Frågan om Samariterstiftelsen längre har en roll aktualiseras i och med grundandet av Kårkulla. Man kommer fram till att stiftelsen behövs, fokus läggs på att främja öppenvård och informationsspridning.
	1962	 Samariterstiftelsen anställer en socialkurator på deltid. Det blir Mari-Ann Stormbom-Humalisto som reser runt i Svenskfinland och träffar familjer (senare blir hon anställd av DUV).
	1963	Lokala föräldrakretsar, alltså grupper för föräldrar till personer med IF, startas upp i Jakobstad, Gamlakarleby och Vasa.
	1965	Den riksomfattande föreningen DUV grundas. Antti Konschin blir föreningens första ordförande. Tidskriften Läka och Lära börjar utkomma som ett samarbete med Kårkulla (tills Kårkulla 1976 lämnar samarbetet för den egna tidskriften Omslaget). Föräldrakretsar startas upp i Åbo, Ekenäs, Borgå och på Åland.
Kritik mot det långa avståndet till Kårkulla vårdanstalt i Pargas och initiativ om mer lokalt förankrad verksamhet.	1960-talet	Föräldrarna startar genom DUV daghem – en sorts dagverksamhet – för personer med IF: 1964 i Jakobstad, 1966 i Karlebynejden, 1967 på Åland, 1969 i Vörå och Helsingfors. Det här är den första serviceformen utanför institutionerna och möjliggör att barnen kan bo hemma utan att föräldrarna behöver bära hela ansvaret. Tankar om normaliseringsprincipen sprids.
	1968	Mikael Lindholm anställs som Samariterstiftelsens första verksamhetsledare.

1970-talet

I samhället	Årtal	FDUV
Kårkullas regionala förvaltning byggs ut.	1970-talet	
	1971	<p>Lokala DUV-föreningar grundas och den riksomfattande DUV-föreningen upplöses.</p> <p>De lokala DUV-föreningarna grundar förbundet FDUV med Hans Kietz som förbundets första ordförande.</p> <p>Man riktar in sig på information, kursverksamhet och rådgivning. Man ser att föräldrar har viktig sakkunskap som behövs inom omsorgen.</p> <p>FDUV börjar utbilda föräldrarådgivare – det vi i dag kallar familjestödare – alltså anhöriga som kan stödja andra föräldrar. Ända in på 80-talet var detta banbrytande.</p> <p>Man börjar också bygga upp verksamhet för en aktiv fritid i samarbete med Samariterstiftelsen.</p>
Vammaisjärjestöjen Neuvottelukunta, som senare blir Handikappforum, grundas.	1974	FDUV är med och grundar Samarbetsrådet för handikappfrågor i Svensk-Finland.
	1975	 <p>Samariterstiftelsen upplöses, verksamheten, tillgångarna och personalen övergår till FDUV.</p> <p>Mikael Lindholm blir FDUV:s verksamhetsledare till 2006.</p>
Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (specialomsorgslagen)	1977	FDUV startar boendeverksamhet i Helsingfors, ett försök att ordna boende i vanliga lägenheter.

1980-talet

I samhället	Årtal	FDUV
	1980-talet	<p>Frågor om skolinklusion och medbestämmande blir viktiga.</p> <p>Under 80-talet utökas personalstyrkan från tre till sju.</p> <p>Daghemsverksamheten avvecklas, redan tidigare har Kårkulla tagit över en del av verksamheten, det första (Tallbo) redan 1974.</p>
	1980	FDUV får ett nytt större förbunds kansli på Tölögatan som i slutet av 80-talet utvidgas till ett verksamhetscenter.
Det internationella handikappåret utlyst av FN under devisen "full delaktighet - full jämlikhet".	1981	Samarbetet med andra funktionshinderorganisationer stärks nationellt och i Svenskfinland.
	1982	FDUV grundar Finlands Svenska Omsorgsstiftelse, senare ändras stadgarna och stiftelsen får en självständig ställning.
	1983	Boendeverksamheten i Helsingfors övertas av Kårkulla.
Grundskollagen som stärker rätten till utbildning (läroplikt)	1985	<p>FDUV startar projekt om medbestämmande och ordnar bland annat samtalsveckor där deltagarna får fundera över sin funktionsnedsättning och vad den betyder. Projektet blir ett förarbete till föreningen Steg för Steg.</p> <p>Institutionen Barnens By läggs ner, övertas av Kårkulla och blir Utterbäck, tillgångarna överförs till Omsorgsstiftelsen.</p>
Det riksomfattande handikapprådet VANE bildas.	1986	<p>FDUV är representerat i VANE tills SAMS grundas och tar över representationen.</p> <p>FDUV inleder utvecklingsarbete tillsammans med vårt svenska systerförbund FUB, först genom att stödja en skola i Nairobi Mathare school som sedan utvecklas till Mathare special training center.</p>
Lagen om service och stöd på grund av handikapp (Handikappservicelagen)	1987	

1990-talet

I samhället	Årtal	FDUV
Yrkesträningsskolan i Nykarleby blir en del av det som i dag heter Optima.	1990-talet	FDUV ställer som en av de första krav på att omsorgslagen ska slopas, handikappservicelagen moderniseras och institutionerna läggas ner. Projektet En skola för alla om inklusion pågår. FDUV:s personal utökas till 14 personer.
	1991	Den lättlästa nyhetstidningen LL-Bladet (senare Lätta bladet) börjar utkomma i samarbete med Kehitysvammaliitto. Vasakansliet öppnar, ett år senare tillkommer en regional verksamhetsledartjänst.
	1994	Lärum grundas inom FDUV med Vasa som placeringsort. Redan på 70-talet har FDUV förmedlat vuxenstudiematerial i samarbete med Svenska vuxenskolan liksom lättläst material och litteratur.
	1995	FDUV är med och grundar den gemensamma boendestiftelsen ASPA service. Av de 13 grundarorganisationerna är FDUV den enda svenskspråkiga.
	1996	Steg för Steg, en riksomfattande förening av och med personer med IF, grundas och blir medlem i FDUV. Tua Öhling väljs till föreningens första ordförande.
Stegvis avveckling av Kårkulla vårdhem och decentralisering av verksamheten (utbyggnad av boenden i närsamhället)	1997	
	1998	Finlands Svenska Handikappförbund grundas av FDUV, Hörsselförbundet och FSS med målet att driva gemensamma intressen. FSS går ur bara ett år senare och Hörsselförbundet 2001. FDUV får nya utrymmen i Vasa på Handelsplanaden.

2000-talet

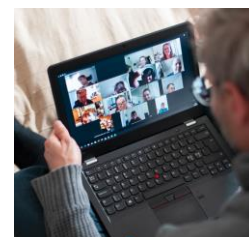
I samhället	Årtal	FDUV
Olika kommun- och servicestrukturreformer planeras.	2000-talet	<p>Krav på att omsorgslagen och handikappservicelagen slås ihop och specialomsorgsdistrikten slopas i enlighet med FN:s funktionshinderkonvention.</p> <p>Diskussioner om förbundet ska jobba bara för personer med IF eller en bredare målgrupp och om förbundets namn.</p> <p>Planer på ett verksamhetscenter för flera handikappförbund.</p> <p>Förbundet har en personal på ca 20 personer.</p>
	2000	<p>Läka och Lära slutar utkomma då SOS Aktuellt startar som ett samarbete mellan de finlandssvenska funktionshinderorganisationerna. Utgivare är Finland Svenska Handikappförbund.</p> <p>Inom FDUV utkommer ett infoblad som kallas Gula Pressen.</p>
	2001	<p>Sensoteket grundas inom FDUV, verksamheten avecklas senare när verksamhetsformen anammats av flera enheter.</p>
	2002	<p>LL-Center, som jobbar med och för lättläst, grundas inom FDUV.</p>
FN:s funktionshinderkonvention antas och träder i kraft 2008.	2006	
	2007	<p>Lisbeth Hemgård blir FDUV:s verksamhetsledare till 2023.</p> <p>Förbundskansliet i Tölö förstörs av en brand i restaurang Kuu en våning under och tvingas flytta till Vilhelmbergsgatan i Sörnäs.</p>
Handikappservicelagen uppdateras. Kriterierna för personlig assistans förtydligas och serviceplaneringen förstärks.	2008	 <p>Gula Pressen utvecklas till förbundets medlemstidning.</p> <p>FDUV inleder utvecklingsarbete med vår kenyanska systerorganisation KAIH.</p>
	2009	<p>FDUV köper 49 % av Neurotalo och förbundskansliet flyttar till Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18.</p>

2010-talet

I samhället	Årtal	FDUV
Olika social- och hälsovårdsreformer planeras och en ny lag om funktionshinderservice bereds.	2010-talet och framåt	FDUV förespråkar modeller där service arrangeras i personernas närmiljö och stöder till ett så självständigt liv som möjligt. I och med att specialomsorgsdistrikten ska slopas kan Kårkulla inte heller fortsätta verka som förut. Frågor om delaktighet och självbestämmande blir viktiga. Förbundet har en personal på ca 25 personer.
Boendeprogrammet KEHAS inleds med målet att ingen ska bo på institution efter 2020.	2010	FDUV hade under fyra år representant i styrgruppen för KEHAS-programmet.
	2012	 <p>SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder grundas med FDUV som ett av medlemsförbunden.</p>
	2015	FDUV:s kansli i Vasa flyttar till Stora Långgatan 60.
Finland ratificerar FN:s funktionshinderkonvention och omsorgslagens paragrafer om självbestämmande och tvångsåtgärder preciseras. VANE:s uppdrag förändras, blir nu den statliga samordningsmekanism som avses i konventionen med uppgift att främja det nationella genomförandet av konventionen.	2016	FDUV påtalar att ändringarna i omsorgslagen ska vara en tillfällig lösning, det behövs en ny separat självbestämmandelag.
	2018	<p>FDUV slutar använda namnet Förbundet De Utvecklingsstördas Vål och börjar tala om personer med intellektuell funktionsnedsättning.</p> <p>Gula Pressen byter namn till Gemenskap och påverkan GP.</p>
Förslaget till social- och hälsovårdsreform (landskapsreformen) faller och Sipiläs regering avgår, det innebär också att förslaget till ny lag om funktionshinderservice förfaller.	2019	

2020-talet

I samhället	Årtal	FDUV
Coronapandemin	2020	<p>En stor del av verksamheten ställs in eller ordnas digitalt.</p> <p>Sigfrid Törnqvist-priset instiftas och ska delas ut vart tredje år. Det första priset går till tidigare omsorgsprästen Nalle Öhman.</p> <p>SOS Aktuellt övergår till SAMS och byter namn till Funktionsrätt i samarbete – FUNK.</p>
Social- och hälsovårdsreformen godkänns.	2021	
<p>Kårkulla samkommun upplöses och verksamheten övergår till de tvåspråkiga välfärdsområdena.</p> <p>En ny lag om funktionshinderservice – en sammanslagning av specialomsorgslagen och handikappservicelagen – godkänns, men skjuts fram och ska träda i kraft först 1.1.2025.</p>	2023	<p>Annette Tallberg-Haahtela anställs som verksamhetsledare för FDUV.</p> <p>Sigfrid Törnqvist-priset går till tidigare rektorn för Optimas krävande särskilt stöd Sixten Snellman.</p> <p>Vi väntar fortfarande på att beredningen av en ny självbestämmandelag ska komma i gång ordentligt.</p>

FDUV-ordföranden

- Hans Kietz 1971–1973
- Bruno Backman 1974–1977
- Lars Nyström 1978–1986
- Ole Norrback 1987–1998
- Pehr Löf 1999–2008
- Nils Torvalds 2009–2014
- Wivan Nygård-Fagerudd 2015–2017
- Mikaela Björklund 2018-